

Зарубіжний досвід нормативно-правового забезпечення електронного діловодства

Оксана Лаба

Кафедра документознавства та інформаційної діяльності,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
УКРАЇНА, м. Івано-Франківськ, вул. Короля Данила, 13,
E-mail: laba_oksana@mail.ru

Abstract – The experience of Russia, Byelorussia and Estonia in the field of regulatory and legal framework of the electronic records management is analysed. The differences in Ukrainian and international normative acts were detected.

Ключові слова – нормативно-правове забезпечення, електронне діловодство, інформаційна система, система електронного документообігу, електронний цифровий підпис.

Для нормативно-правового регулювання електронного діловодства в Україні, безперечно, доцільно враховувати зарубіжний досвід у цій сфері.

06.04.2011 в Росії був прийнятий Федеральний Закон «Про електронний підпис» [1]. Для визначення електронного підпису не вживається термін «документ», натомість має місце термін «інформація, яка підписується». Такий підхід можна вважати правильним, оскільки підписувати електронним підписом можна не лише електронний документ, а й окремий реквізит електронного документа. Новим порівняно з українським законодавством є те, що ФЗ «Про електронний підпис» визначає 3 види електронних підписів, а саме простий електронний підпис, посиленний некваліфікований електронний підпис та посиленний кваліфікований електронний підпис [1, Ст. 5]. Відмінною ознакою простого електронного підпису є те, що він лише вказує на особу, яка підписала інформацію, і не дозволяє встановити незмінність підпису та засвідченої ним інформації після підписання [2]. Відповідно до ФЗ, некваліфікований електронний підпис дозволяє не створювати сертифікат ключа перевірки електронного підпису. Кваліфікований електронний підпис передбачає обов'язкову наявність кваліфікованого сертифікату ключа перевірки електронного підпису і може прівнюватися до ЕЦП [1].

Використання простого електронного підпису в Україні могло би спростити впровадження системи електронної взаємодії саме у контексті подання електронних звернень громадянами до органів виконавчої влади.

Аналіз нормативно-правової бази Білорусі у сфері електронного діловодства свідчить про певні спроби урегулювання роботи з документами в електронній формі. Постанова Міністерства юстиції

Республіки Білорусь від 30.06. 2010 «Об утверждении инструкции об организации работы с документами в электронном виде в архиве организации...» відносить до документів в електронній формі документи постійного і тривалого зберігання, що утворилися в діяльності установи, архівні копії інформаційних ресурсів, зокрема, бази даних, банки даних, веб-сайти, реєстри і кадастри, електронні версії нормативно-правових актів і методичних документів, електронні версії відомчих періодичних, неперіодичних видань та видань, що повторюються, електронні версії атласів і топографічних карт тощо [3].

Сьогодні в Україні склалася ситуація, коли електронні інформаційні ресурси повинні бути передані на архівне зберігання, а механізм цієї процедури не врегульований. Це ще раз підтверджує необхідність врегулювання на законодавчому рівні електронного діловодства, яке, на відміну від електронного документообігу, передбачає створення і організацію роботи як з електронними документами, так і з документами в електронній формі та електронними інформаційними ресурсами.

Сьогодні вже немає сумніву в тому, що ЕЦП є необхідністю для кожного громадянина, яка продиктована, в першу чергу, впровадженням системи електронної взаємодії в Україні. Цікавим у цьому контексті є досвід більшості європейських країн, в тому числі й Естонії. Для присвоєння кожному громадянину електронного цифрового підпису слугує ID-карта, яка є первинним посвідченням особи і дозволяє підписувати електронні документи електронним цифровим підписом, а також дає можливість авторизації в державних і приватних інтернет-сервісах.

Аналіз зарубіжного нормативно-правового забезпечення електронного діловодства дає нам можливість виявити прогалини в українських нормативно-правових актах цієї сфери, а також у певній мірі перейняти прогресивний досвід інших країн з урахуванням особливостей українських діловодних традицій.

Література

1. Федеральный Закон «Об электронной подписи» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.rg.ru/2011/04/08/podpis-dok.html>.
2. Кирилловых А. А. Комментарий к Федеральному закону «Об электронной подписи» [Электронный ресурс] / А. А. Кирилловых. – Режим доступа : <http://iknigi.net/avtor-andrey-kirillovyh/53622-kommentariy-k-federalnomu-zakonu-ob-elektronnoy-podpisi-postateynyuy-andrey-kirillovyh.html>.
3. Постановление Министерства юстиции Республики Беларусь «Об утверждении инструкции об организации работы с документами в электронном виде в архиве организации...» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.minjust.by/.../Postanovlenie%20Ministerst...